

Redactat de **NICU STEJEREL.**

Redacția **ARAD, Mikes Kelemen utca 8/10.**

Toate manuscrisurile să se trimită la adresa aceasta.

Mănăstirea la asinul sfânt.

(Legendă turcească de Eduard Mygind.)

Constantinopol, Octobre.

Dervişul Akmal-Eddin, din ordul MewleVi, care mi-a servit în Konia de conducător și translator, un călugăr gros, voluminos, care privia omenimea și slăbiciunile ei cu un rîs compătimitor-satiric, fu de curînd venit în afaceri comerciale, la mandatul marelui prior al ordului și într'o bună dimineață îmi veni în cale. În mănăstire băuse el numai cafea, aci însă nu refuza un păhărel de mastică. Și cînd i-se deslega limba după al cincilea ori după al șaselea păhărel, și eu îl rugam să-mi povestescă ceva despre viața lui din mănăstire, atunci grosul călugăr își lua după cap gînditor căciula cea înaltă în forma unei oale de flori, făcută din păr de cămilă, se frecă de cîteva ori zdravăn pe capul cel gol cu o năframă de mătase, mai trase o dușcă din păharul lui, mă privi țintă și începu:

»Dine-i! Ce-ți voi povesti, se putu referi tot atît de ușor la voi, și par'că la voi s'a și întimplat, numai că călugă-

rii și preoții voștri sînt mai puțin sinceri ca... de exemplu eu. După ce voi termina, spune-mi, de am drept ori ba?

Așa dară:

Nu departe de Damasc era încă înainte de o sută de ani un claustru al Mevlevilor, a cărui veste mersese în lung și în lat peste toată țară, și la care alergau an de an sute și mii de peregrini pioși, spre a se ruga la mormîntul sfîntului făcător de minuni, ce era îngropat acolo. Mormîntul era construit din pietrii prețioase și era încărcat de mătăsuri grele și de carade de aur. Zi și noapte păzeau doi călugări sactuarul și vedeau ca să fie la timp renoite făcliile cele colosale, ce ardeau puse în candelabre grele de argint. Nemărginiți erau tesaurii ce au fost adunate în maosoleu și în claustru în decursul anilor, dela peregrinii pioși. Aceste comori însă spre norocire nu avea nici o influență asupra călugărilor, mulțumită cu deosebire strictei discipline, ce o ținea priorul.

Intre aceia, care prin veghere promptă la mormîntul sfîntului își cîștigase merite deosebite, era un călugăr, care aparține claustrului deja de treizeci de

ani și nici cînd nu-și exprimase dorința, ca mulți alții mai tineri, de a petrece un timp mai lung ori mai scurt afară. Cu atît fu mai frapat priorul într'o zi, cînd acel călugăr, Turgut, îl rugă de concediu pe trei luni de zile. El îi dete numai decît, vezi bine, cu vorbe părintești, dar nu se putu opri să nu-l întrebe:

»Ce te face fiule, ca să-mi dai asta rugare — pot să știu?«, la care întrebare, călugărul răspunse:

»In noaptea trecută mi s'a arătat sfîntul, pe cînd veghiam la groapa lui, și mi demîndă să merg în acel loc, ce mi-l arată lămurit, cale cam de șase zile de aci pe drumul către Aleppo — acolo mă așteaptă un noroc mare!«

Bătrînul prior privi pe călugăr scrutaător, apoi îi zise simplu:

»Dacă e așa, atunci mergi în pace și Allah să te binecuvinteze! Totuși stăi încă ceva, tu nu mai ești tînăr, și drumul e lung; ia asinul meu și te servește de el, el e tare încă și te va purta sigur în colo și încoace; tratează-l bine, el îmi e foarte iubit și mi-a adus mie și claustrului nostru mult folos.

Adînc mișcat de amicabilitatea părintească a bătrînului îi mai sărută odată Turgut mîna, își luă rămas bun dela frați și porni la cale, după ce nu s'a greșit de a pune frîu și a se urca pe asinul priorului.

Trecură patru zile de călătorie, cînd se îmbolnăvi asinul repede și pe lîngă toată grija bătrînului călugăr muri după 24 de ore. Turgut a fost foarte întristat, mai puțin pentru restul călei ce trebuia să-l facă pedestru, cît mai mult pentru tristețea ce va cuprinde pe priorul, cînd îi va spune sfîrșitul dobitocului său iubit. Ca să ducă bătrînului cel puțin un suvenir dela dobitocul său, îi tăia ambele urechi și începu apoi a săpa o groapă spre a-i scuti cadavrul: animalul să nu fie cel puțin sfîșiat de vulturi și de șacali. Abia fu gata și pusesese încă cîțiva bolovani pe groapă proaspătă, spre a-i eternisa memoria, cînd apărură pe coama dealului o gră-

madă de călăreți, cari veneau oblu spre el — erau soldați, sau Beduini în afaceri de hoții ori de pace? În tot cazul ținu călugărul de mai consult a rămîne unde e, și a se face, ca și cînd s'ar ruga aci. Trupa veni aci și se convinse că era însuși Vali cu escortă și servitorime, cari erau pe drum către Stambul, spre a se escusa acolo pentru anumite incuse. El își opri calul și întrebă pe călugăr, după ce acesta se ridică după terminarea rugăciunii:

»Ce faci aci, dervişule, așa singur la groapă asta singuratică?

»Precum vezi, d-le Pașa, eu mă rog la mormîntul unui sfînt, care a murit scurt înainte de asta pe cale și care a făcut deja, pînă era în viață, multe minuni«, acesta fu răspunsul momentan a lui Turgut.

»Moș Allah! Să potrivește de minune. Vreau să-ți spun ceva, dervişule«, zise pașa, »eu merg la Stambul într'o cauză importantă, de care depinde o noarea, ori poate chiar viața — tu rămii aci și te rogi la sfîntul tău, ca să conducă afacerea mea; îmi ajută ruga ta, atunci la întoarcerea mea îți cinstesc ție petecul ăst de pămînt și afară de aceea te pun în stare a clădi o mare tekke, la care tu vei fi primul prior; de nu-mi ajută însă rugăciunea ta, atunci las să te spînzure! Priceput-ai? Și voi, se întoarse către oamenii săi, »lăsați călugărului merinde pe o lună de zile!«

Porunca se îndeplini și pașa merse mai departe, lăsînd singur pe turburatul călugăr.

»Oh Allah, Allah!« strigă acesta desperat, »aceasta e urmarea blestemului meu, și în veci nu-mi mai văd claustrul, nici nu aflu acel loc ce-mi spuse sfîntul să-l caut!«

Trecură patru săptămîni, cinci săptămîni; atunci într'o zi, cînd erau merindele călugărului pe isprăvite, apărură iară pe muchea dealului grupa de călăreți: era pașa, și inima lui Turgut sbocotea teribil; dar îndată se liniști; căci

încă dede parte cobori atotputernicul Vali de pe cal, se apropie cu stimă și amicabil de derviş, cărui-a-i povesti cât de ascultate au fost rugăciunile lui la sfântul: el, Vali, a învins pe toți inimicii săi și e mai puternic decât pînă într'aceea. Acum însă s'a deslegat și de promisiunea dată dervişului, dîndu-i mijloace pentru construirea unui monument costisitor pentru sfântul lui și punîndu-i la dispoziție un claustru legat de acel monument.

Se întîmplă întocmai. Și după un an se înalță pe groapă asinului crepat un mausoleum cu tekke, a cărei prior n'a fost altul, decât Turgut, însuși. Renumele sfîntului, care se bucura de așa mare protecțiune, se lăți vezi bine curînd, toată lumea inunda aci atît de tare, încît scădeau văzînd cu ochii veniturile claustrului celui vechiu, dintre a cărui ziduri eșise Turgut așa pe neașteptate, și pe care nu l'a mai cerceat din motive lesne de înțeles, Bătrînul prior al aceleia se decise deci într'o zi frumoasă să meargă însuși la aceea tekke, care dintr'o dată atrase ațiția adoratori a lui Allah, la rivala sfîntului lui — poate că aci zace vr'un trick modern.

Cugetat și făcut. Căruntul veni însoțit de maf mulți călugări de ai săi și după îndelungată și grea călătorie ajunseră la noul claustru și fu condus înaintea priorului. Dintr'o vedere se și recunoscără. Cu grăbire coborî Turgut din onorificul său scaun, unde invită pe priorul lui deodată, și se așază smerit la picioarele lui. După ce-și bău cafeaua și-și aprinseră ciubucul, începu bătrînul:

»Turgot, fiul meu, tu mă privești cu mirare — spune-mi, ce s'a întîmplat cu tine și — unde-i asinul meu?»

Nou fabricatul prior începu o spovadă plină de suspinuri și de căințe, cum s'a întîmplat totul, și cum el n'a putut face altceva, — cine întinde diavolului degetul cel mic ș. a. m. d. Căruntul ascultă cu luare aminte, apoi, după

ce cela finise și începu din nou povestea, spre a-și recunoaște blasfemia:

»Spune-mi, Turgut, fiul meu, ce ai făcut tu în tot timpul, cât ai petrecut în claustrul nostru?»

»M'am rugat la groapa marelui sfînt.»

»Foarte bine«, zise căruntul cu un zîmbet foarte fin; te poți deci liniști, căci se știi: acel sfînt este — bunicul măgarului, pe care l'ai îngropat tu aci.»

Grosul meu derviş sfișî, apoi mă privi întrebător; eu însă îmi reținui răspunsul pentru mine. Din rîsul lui sarcastic însă observai, că el mă înțelege.

Reteag.

trad de : I. P. R.

Cuvîntul lui Dumnezeu.

Un țigan, ca toți țiganii,
Cuvios și sfînt din fire,
Și mai sfînt voind să ajungă
Să vîrî într'o mănăstire.

Dar cînd intră dînsul tocmai
Să întîmplă prin postul mare,
Cînd se fac numai mătăanii,
Și nimica de mîncare.

Și ca toți din mînăstire,
Se supunc el la toate,
Face cruci, metanii face,
Dar de foame numai poate.

Și cătînd să afle acuma
Și ceva cam de mîncare,
Indrăznește hai să întrebe,
Pe un călugăr oare-care:

Dar ceva din partea gurii
Nu dă astăzi Dumnezeu?
Ba ne dă... răspunde popa,
Dumnezeu cuvîntul său!

— Aoleu, țiganul face
Zi-i părinte cu cuvîntul,
Să ne dea și un boț cu brînză
Să cutremure pămîntul!...

Th. Speranția.

Vorbirea de program a lui Dr. Novac la Pecica.

Onorați adorenți!

Iubiți creștini și oameni cu procop-seală!

Din hotărîrea clubuală, mă presentesc în cinstita față și obraz a D.Voastră, și foarte tare, păstă măsură mă bucurăstesc io care mă novăcesc și frânced vă spun, că pă cumcă, io nu mai așa mă promisesec a vă veni ca deputatăș candidatură, din hotărîrea clubuală, cum să zice, dacă mă primiți cu program — fără de program.

Adicătelea, dacă vă novăciți cu mine și-mi dați parula (vrea să zică parola) ținerea cu mine, ca io să nu mărg la dietă cu program în sala cea mare, ci să rămâi pafară, să mă mai răcoresc.

Amu vă las cu Deunnezeu, onorați adorenți și mă încîrnesc cu sănătate, dar nu prea tare, că vedeți bine că mi-s'a prea umflat — Iaibărul!

La revidiere!

Roja, Moldovan: să trăiască!

Hidișan rîde — după culise.

Sfîntul englezului.

Un țaran umblînd odată,
Printr'un tîrg ceva mai mare,
Caută să nimerească
Pe un preot oare-care,
Nu știa pe unde șede,
Dar așa ca un creștin,
Cam aflase el că șede,
Pe la sfîntul Constantin.
Căta deci numai biserici,
Și la toate se uita,
Care ar sămîna din toate,
Cam cu popa lui cumva.
Se așează deci la poarta
Unei biserici mai mici
Și așteaptă ca să întrebe
Ce sfînt este hram aici.
Tocmai în vremea asta iată,

Un englez s'arată în drum,
Omul haid la el acum:

Domnule de nu te superi,
N'ai putea ca să-mi respici,
Cum se chiamă sfîntul care
„Este hram mă rog aici?”

Iar englezul zice: Uite

Ți l'aș spune cu plăcere,

Dară nu-l știu cum îl chiamă

Că-l știu numai din vedere.

Ce avem și ce nu avem. (Monolog.)

Avem cap, dar n'avem coarne, cu cari să prindem loviturile ce ni-se măsură din partea dușmanilor.

Avem limbă, dar n'avem dinți în gură, cu cari să mușcăm pînă'n os mina tirană, ce se vîră cu forța, ca să ni-o smulgă.

Avem șapte prelați și mai mulți adlați, dar n'avem putere, ca să-i lățim într'atâta ca să putem acoperi cu ei golul rămas în urma lui Șaguna-Șuluț.

Avem deputați, club, comitat și conferință națională, dar n'avem nici o organizație — să fie cu iertare.

Avem »moară în vînt« (multe capete seci), dar n'avem »măciniș« — nici pe pămînt.

Avem copii mulți — har Domnului — dar n'avem dascăli destui, că »fondurile culturale« (doar pentru susținerea și înmulțirea școalelor?...) acuma se croiesc, dar în veci nu se vor cîrpi la olaltă. — Poate numai prin vre-o minune; dacă Dumnezeu ne va mai cinsti cu cîteva sute de Stroiești!

Avem advocați, cîte furnici negre în pădurea Aradului, dar, ori-cît ne pișcă să le dăm ceva, noi n'avem bani, nici pentru ei, nici pentru noi. Norocul însă, că atîta tot au învățat ei pe la Pesta, Cluj, etc. ca să știe cum să-și capete dela noi partea ce li-se cuvine, ori cu frumosul, ori cu paragraful. Mai ales!

Apoi n'avem nici pentru fondurile culturale că noi abea avem: «pentru pâinea cea de toate zilele», pentru carne, untură, pălării, haine de mătasă la doamne și neveste, la fete și domnișoare, pentru birturi și cafenele, pentru teatru, concerte, pentru petreceri de vară, și de iarnă, petreceri la băi, excursiuni, etc., etc., și încă o sută de etc. Că, mă rog, suntem săraci, dar trăim bine. Apoi, da! Ce să-i faci? Cui nui place a trăi bine?! Și iarăși: cui draci iar plăcea să tot scrie pe liste — pentru alții!?

La asta să vă fac o mică poveste — adevărată. Sus urechile și ascultați!

Era o listă. Se îmbiase pentru subscriere unui »domn« cu trei slujbe și unui dascăl. Acesta avea o droaie de copii. Domnul — nici de semântă! Dascălul numai cu leafa, domnul cu trei plăți.

După multă îmbiere, că anume cine să înceapă dară lista, Domnul ăla scrie o sumă măritică. Dascălul nimica, zicînd: »în asemănare cu ce a scris domnul, eu nu pot da nimic. Suma mea ar cădea subt o. — Domnul, cam roșind, zice: »ei, frate, tot măgarul își cunoaște povara.»

— »Așa-i, răspunde dascălul — și adauge: »ei, frate, ușor își poartă povara măgarul, care roade ovăs din trei strănite, pe lîngă cel ce paște numai spinii și bureuienile, de pe marginea drumurilor!«

Avem doftori, mai pe tot locul, dar n'avom pretutindenea bătăuși, cari să li facă venite mai grase, că de alte boale har Domnului, nu prea pătimim! Dar pentru toamnă tot vor fi mai veseli și domnii doftori: anul acesta a dat rod și în prunii cei mai sterpi. Vor fi deci destule, »motive« de — pâruială!

Avem preoți mai mulți de cîți ne-ar trebui, dar n'avem adevărați părinți sufletești și preoți ideali. Celor cu cinste — cinste!

Intreită cinste aducem acelora, ca să li-se ajungă la toți — că-s pușini!

Avem știpeții grase și știpeții mîrșavi (slabi în corp) de săraci. Dar nu-i putem întrărma cu știpețiile ce avem, că le înghit cei grași (bogați). Cei săraci pot fi fericiți: că »flămînzesc și însoșăză«... și să se bucure, și veselească, că a lor este împărăția — foametei!

Avem foi destule, putem zice multe. Avem cetitori și mai mulți: dar n'avem prenumărănti destul!

Avem bănci destule, dar n'avem capitale să depunem, ci ne năcăjim cu plă-tirea cametelor și a protestelor. Păi, da: doar și notarii publici ar trăi din truda bietului sărac!

Avem meseriași romîni, dar pentru aceea mai bucuros târguim dela străini — că-i mai lesne.

În fine avrem de toate și ce ne trebuie — și ce nu ne trebuie, dar una n'ave-m: nu avem cumpăt și socoteală — punctum!

Cucu.

Ce-ar mânca.

Un boier fiind la vie,
Cu cocoana, cu copii,
Cam pe la lucratul vii,
Și fiind pe ameză vremea,
Cu cocoana se întreba,
Cam ce-ar mai putea mânca.
— Nu știi zău, cucoana zice,
Căci să-ți spun adevărat,
De mîncări de iarnă, dragă,
Pînă în gît m'am săturat.
— Da răspunde și boierul,
Foame nu mi-e dar nici mie,
Dar venind încoa la vie,
Mă oprii la băcănie,
Și găsii niște sardele,
Știi, cu sos de pătlăgele,
Cum veniam încoa la vie,
Am luat haide-o cutie.
Micușoară-i cam cutia.
Căci de uite din tîmplare,
N'am luat vr'una mai mare.
Dar o fi pentru o gustare.
Dar țiganul de colo,

Hai cu vorba:

— D'apoi eu
De mâncat curat mi-e greu;
Căci mi-e în gură nu știu cum,
Și-s sătul de toate cele,
Dar așa par'că aș mânca
Vr'o cutie de sardele..

Mocanul la Viena.

Un mocan s'a dus odată,
După cum se povestește,
La Viena sau la Beci,
Cum îi zice în mocănește;
Și venind acasă iară,
Sau la stîna-i ajungînd,
Hai mocanii toți deodată
Imprejur-u vin la rînd
Să-l întrebe la Viena:
Ce-a făcut și ce-a văzut
Și mai cum a petrecut?

— Hei, măi, fosta-i tu la Beeciu?
Zice unul, — spune — amu
Iar mocanul ce să zică?

Zice:

Ba că ghin că nu!
— Dar de ai fost pe acolo,
Pe la Beci, cît ai umblat,
Văz t'ai tu pe luminatul,
Și drăguțul de împărat?
Doar îl știi cum este amu? —
— D'apoi, ba ghin că nu!
— Dar mîndruța împărăteasă,
P'acolo, măi, văz'tai tu?
D'apoi, ba ghin că nu.

— Măi, dar cum o fi împăratul,
Poți acum ne spune tu?

— D'apoi ba ghin că nu!

— Hei, dar cum e?

— Cum să hie?

Uite, na! Mă vezi pe mine?

— Foarte bine,

Dar aceasta ce are a face?...
Poi, dă-i pace!

— Dar împărăteasa cum e,
Poți acum ne spune tu?

— D'apoi ba ghin că nu!

— Hei dar cum e?

— Cum să hie?

Știi tu pe boreasa mea?

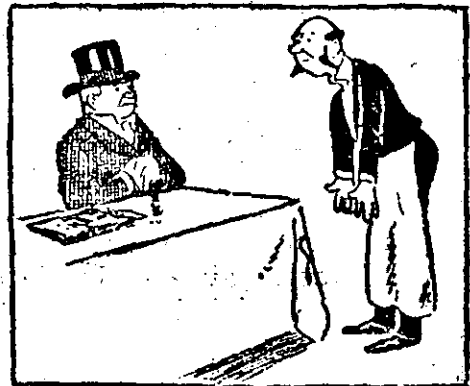
— Știm noi lasă, cum e ea.

Dar aceasta ce-are a face?!...

!Poi, dă-i pace!

Th. Speranția.

In birt.

Oaspele: Ce aveți de oină?

Chelnerul: Cap de vițel..

Oaspele: Foarte bine, îmi place: a-
du-mi un cap de vițel.

După o pauză lungă:

Oaspele: Ei, bine, Dle chelner: Cei-
cu capul meu de vițel?

Chelnerul: Că ce e cu capul D-tale —
eu asta nu pot ști!

Cine e mai fericit?

Cel ce are o sută mii, ori cel ce are
șapte fete.

Răspuns: Cel din urmă.

Pentru ce?

Pentru că cel cu o sută de mii mai
dorește pe aiuta, dar cel cu șapte fete:
nu mai dorește și pe a opta!

Hora țăranilor.

Frunză verde, verde ești,
 Tu mîndruță proastă ești,
 Ești frumoasă, văd eu bine,
 Dar n'ai minte, vai de tine,
 Că'ți spui dorul tău nebun
 Copiilor de pe drum;
 Și așa'ți ții dragostea,
 De ride lumea de ea!
 Dar lasă frumuseța ta,
 Nu mai dau nimic pe ea!
 Ca să nu te știe nime.
 Nu iubești nici două zile,
 Minte 'n cap dacă ți-ar fi,
 Prunci de școală n'ai iubi,
 Că frumseța nu-i nimic,
 Cînd n'ai minte-nici un pic!

Omul frumos, însă prost,
 N'are în lume nici un rost;
 E ca floarea făr' miros,

Toți o aruncă pe jos!
 Celui urit, dar cu minte,
 Toată lumea-i face cinste.

Frunză verde, foaie fragă,
 Sărmană inimă 'ntreagă,
 Cum te roade-o goangă neagră.
 Nu mi-o roade cum se roade,
 Ci mi-o roade 'ncetșor,
 Ca să-și facă loc de dor.

Cînd eram de nu iubiam
 Mă culcam, mă odihneam;
 Mă culcam pe vatra goală,
 Și mi părea că-s pe dricală.
 Dar acum de cînd iubesc
 Mă culc, nu mă odihnesc;
 Mă seara pe dricală
 Și ma pare că-i vatra goală!

Rele-s, Doamne, frigurile;
Da-s mai rele dragostile,
Că de friguri zaci pe pat,
Dar de drag umbli turbat.
Frigura te dogorește,
Dragostea te chinuiește;
Frigurile te beșică,
Dragostile rău te strică,
De nu ești buni de nimica!

— Din Vărd. —

Cucule de ce nu cânti,
Pînă-s fagii înfrunziți
Și-i iarbă pe sub molizi;
Cucule de tragi
Pînă stă frunză pe fagi
Și iarba pe sub copaci.

Cucule pasăre mîndră,
Stai în pădure și cîntă,
Că te-or prinde fetele
Și ți-or rupe penele,

Arde focu 'n paie ude,
Strig pe mîndra nu m'aude.
Cîntă cucu 'n ovăs verde,
I-o spun mîndrii, ea nu crede.

Cucule pasăre sură,
Putrăzi-ți-ar limba 'n gură,
Că mie rău mi-ai cîntat,
Ca să fiu tot supărat.

Dragă-mi fata română,
Că mă poartă prin grădină,
Tot dela floare, la floare
Pîn'ce soarele resare.
Printre straturi de bujori
Pîn' la revărsat de zori.

Frunză verde de cicioare,
Astă noapte pe răcoare
Cînta o privighitoare,
Și cînta cu glas duios,
De cădea frunza pe jos;
Și cînta cu glas subțire
Pentru a noastră despărțire;
Și cînta și ciripea
Inima de mi-o săca!
Hai mîndră să te sărut,

Să nu mă mai uiți mai mult,
Că pe care-am sărutat
Nici acum nu m'a uitat.

Drage mi-s fetele, dragi,
Vara, cînd culeg la fragi,
De m'ar săruta o sută,
Ca mîndra nu mă sărută.

Dragi mi-s și copilele
Cînd culegem prunele,
Cînd îs multe și mărunte
Și nu închep să mă sărute.
De m'ar săruta o mie,
Ca mîndra n'mi place mie.

Frunză verde de pe luncă,
Ajungă-te mîndră ajungă,
Ajungăte-un dor și-un drag
Să șezi toată ziua 'n prag
Cu firuțu tras în ac,
Și tu se nu poți împunge,
Pîn' nu-i suspina și-i plîngă,
Ca să-ți aduci mîndră aminte,
Că-ai blăstăm de oare unde:
Nu blăstăm dela părinți,
Ci blăstăm dela draguți.
La tufa de mărăcine
Merg fetele să se 'nchine,
Sîmbăta
Dumineca
Și toată săptămîna:
Doară, doar s'or mărita.

Sub umbră verde de fag,
Să întilnește drag cu drag
Și își povestesc de dor
Și de pribegia lor.
Unul pe altul se ascultă
Și 'nprumutat să sărută.
Frunză verde busuioc
Am iubit cu dor și foc
Frunză verde lemn sucit
Ce-am iubit nu mi-a tignit,
C'am rămas tot năcăjit.
Nu știu alții cum iubesc,
Că iubesc și le tignesc
Și cu dragoste trăiesc.